

Duurzaam erfgoed

Energiebesparing bij Monumenten en panden in Beschermd stadsgezichten

Monumenten zijn gebouwen die bewezen hebben dat ze duurzaam zijn. Ze gaan soms al eeuwenlang mee als vertegenwoordigers van ons cultureel erfgoed. In dat opzicht zijn ze duurzaam. Op het gebied van energiezuinigheid is vaak nog winst te behalen. Dat geldt ook voor andere panden in de gebieden met historische waarden: de beschermde stadsgezichten. Op deze vindt u daarover meer informatie.

Mogelijkheden voor energiebesparing en verduurzaming in een historische omgeving

In een monumentale omgeving vraagt het inpassen van verduurzamingsmaatregelen extra zorgvuldigheid en maatwerk. Bij monumenten kunnen deze namelijk ook negatieve gevolgen hebben, zowel in technisch als in esthetisch opzicht. Het algemene uitgangspunt is dan ook dat ingrepen niet ten koste mogen gaan van belangrijke monumentale waarden en van het historisch stadsbeeld.

Advies

Wanneer u plannen heeft om energiebesparende maatregelen uit te voeren in een historische omgeving, is het raadzaam om eerst advies in te winnen bij Monumentenzorg van de gemeente Amersfoort. Op die manier kan voor elk monumentaal pand maatwerk worden geleverd.

Op deze website is al algemene informatie verzameld over de mogelijkheden van verduurzaming door middel van isolatiemaatregelen, optimalisering van installaties en toepassing van zonnepanelen.

Alleen voorgevel beschermd?

Veel mensen denken dat alleen de voorgevel van monumenten beschermd is. Dit is een misverstand: het hele pand valt onder de bescherming, ook de binnenkant. Dat wil echter niet zeggen dat alle onderdelen monumentale waarden hebben en er geen wijzigingen mogelijk zijn. In overleg met Monumentenzorg kan worden gekeken hoe uw wensen op het gebied van duurzaamheid, wooncomfort of andere wijzigingen kunnen worden ingepast.

Advies nodig van Monumentenzorg gemeente Amersfoort?

Mail monumentenzorg@amersfoort.nl of bel 14033

Verduurzamingsmogelijkheden bij erfgoed

Isoleren

Het beperken van energieverlies is een goede eerste stap om energie te besparen. Dit kan door kieren te dichten en isolatiemateriaal toe te voegen. Het is daarbij belangrijk voor het binnenklimaat dat het pand voldoende geventileerd blijft. Vooral bij monumentale panden is dit cruciaal voor het behoud van historische (hout)constructies. Het 'inpakken' van deze historische constructies in een afsluitend isolatiemateriaal kan tot gevolg hebben dat deze door (condens)vocht worden aangetast. Daarmee gaan op termijn belangrijke monumentale waarden verloren. Ook historische elementen zoals luiken kunnen positief bijdragen aan de isolatiewaarde.

Foto 1: Dit historische dak wordt op een zorgvuldige wijze gerestaureerd, waarbij

– aan de buitenzijde - isolatiemateriaal wordt toegevoegd, waarna de oude dakpannen weer worden aangebracht. Bij het isoleren van een historisch dak, zeker als er zich nog originele spanten of sporen bevinden, is het de beste oplossing om het isolatiemateriaal aan de buitenzijde van het dakbeschoot aan te brengen. Let daarbij wel op de aansluitingen met het buurpand, de goten, de gevels e.d.. Monumentenzorg kan u adviseren over de beste keuzes op dit gebied voor uw pand.

Foto 2: Kenmerkend voor veel monumenten en beeldbepalende panden zijn de oude ramen met een verfijnde roedenverdeling. Deze ramen kunnen niet zomaar worden voorzien van dubbele beglazing. Voor isolatieglas zijn namelijk veel zwaardere raamroeden nodig, waarmee het karakteristieke beeld verloren zou gaan. Oplossingen met 'plakroeden' vormen in de meeste gevallen geen 'monumentwaardig' alternatief.

Foto 3: Soms kan in bestaande ramen het speciale dunne isolatieglas worden aangebracht (9 of 10mm dun dubbel glas of gelaagd glas met een folie; ook wel 'monumentenglas' genoemd).

Bij een zeer verfijnde raamverdeling of als er sprake is van oorspronkelijke ramen met oud glas, is dit echter niet mogelijk. In vrijwel alle monumenten is het dan wel mogelijk om aan de binnenzijde achterzetbeglazing te plaatsen. Er zijn op dit gebied diverse systemen op de markt, die verfijnd zijn uitgevoerd en nauwelijks zichtbaar zijn. Ook kan een extra houten raam (met isolatieglas) aan de binnenzijde worden toegevoegd (foto 4).

Installaties

Met het verbeteren van de installaties in een gebouw kan vaak een grote energiebesparing worden gerealiseerd. Het vervangen van een oude cv-ketel door een eigentijdse installatie levert al veel winst op. Innovatieve installaties hebben bijvoorbeeld warmteterugwin-ventilatiesystemen of gebruiken aardwarmte in combinatie met warmtepompen. Installatiebedrijven kunnen u adviseren over de mogelijkheden.

Bij het vervangen van installaties is het belangrijk dat monumentale onderdelen worden gerespecteerd, ook in het interieur.

Op het dak kunnen allerlei losse 'pijpjes' een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van een historisch dak. Probeer afvoerkanalen daarom in te passen in bestaande (of nieuwe) schoorsteenkanalen of op dakvlakken die niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.

Meer informatie over installaties in een monument vindt u op: www.degroenemenukaart.nl

